

SALANTŲ REGIONINIO PARKO PLANAVIMO SCHEMOS (RIBŲ IR TVARKYMO PLANŲ) AIŠKINAMOJO RAŠTO PAGRINDINIAI TEIGINIAI

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Salantų regioninio parko (toliau – Regioninis parkas) planavimo schemą sudaro regioninio parko ir jo zonų bei buferinės apsaugos zonos ribų planas (toliau – Ribų planas) ir regioninio parko tvarkymo planas (toliau – Tvarkymo planas) (brėžiniai) bei regioninio parko planavimo schemos (ribų ir tvarkymo planų) aiškinamojo rašto pagrindiniai sprendiniai.

2. Ribų plano tikslai – nustatyti:

2.1. Regioninio parko ribas;

2.2. Regioninio parko funkcinio prioriteto zonų ribas;

2.3. Regioninio parko konservacinio funkcinio prioriteto zonų tikslus.

2.4. Regioninio parko buferinės apsaugos zonos ribas, apsaugant regioninio parko gamtinę ekosistemą, sumažinant galimą neigiamą antropogeninį poveikį kraštovaizdžiui.

3. Tvarkymo plano tikslai – nustatyti:

3.1. kraštovaizdžio tvarkymo zonas ir jų reglamentus;

3.2. gamtos apsaugos kryptis ir priemonės;

3.3. kultūros paveldo apsaugos kryptis ir priemonės;

3.4. rekreacinio naudojimo plėtros kryptis ir priemonės;

3.5. gyvenviečių ir infrastruktūros plėtros kryptis.

II SKYRIUS TERITORIJOS FUNKCINIS ZONAVIMAS

4. Regioninio parko teritorijoje pagal gamtos ir kultūros vertybių pobūdį ir išsidėstymą, apsaugos formas, rekreacinio, ūkinio naudojimo galimybes ir gyvenamųjų vietovių tinklo ypatumus nustatomos šios funkcinio prioriteto zonos:

4.1. Konservacinio funkcinio prioriteto zona, kurią sudaro Minijos gamtinis rezervatas ir Alanto, Šauklių, Minijos kraštovaizdžio, Salanto vidurupio, Salanto žemupio hidrografiniai, Minijos ichtiologinis, Erlos geomorfologinis, Salantų urbanistinis draustiniai; jų apsaugos tikslai yra šie:

4.1.1. Minijos gamtinio rezervato – išsaugoti ypač vertingą hidrografiniu ir biocenoziniu požiūriais Minijos kilpos ties Vaitkių kaimu gamtinį kompleksą, Europos Bendrijos svarbos 3260 Upių sraunumų su kurklių bendrijomis¹, 6210 Stepinių pievų, 6430 Eutrofinių aukštųjų žolynų, 6510 Šienaujamų mezofitų pievų, 6270 Rūšių turtingų smilgynų, 9180²Griovų ir šlaitų miškų, 91F0 Paupių guobynų, 91E0 Aliuvinių miškų, 7160 Nekalkingų šaltinių ir šaltiniuotų pelkių, 8220 Silikatinių uolienu atodangų, 7220 Šaltinių su besiformuojančiais tufais buveinėmis, saugomų gyvūnų rūšių, ypač griežlės, tulžio, kartuolės, ovaliosios geldutės, paprastojo kirtiklio, paprastojo kūjagalvio, pleištinės skėtės, ūdros, upinės nėgės, buveinėmis;

¹ Žyma (*) nurodo prioritetinius Europos Bendrijos svarbos natūralių buveinių tipus, nustatytus, nustatytus 1992 m. gegužės 21 d. Europos Tarybos direktyvoje 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos (OL 2004 m. specialusis leidimas, 15 skyrius, 2 tomas, p. 102) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2013 m. gegužės 13 d. Tarybos direktyva 2013/17/ES (OL 2013 L 158, p. 193).

² Keturių simbolių derinys (pavyzdžiui, 1110) nurodo buveinės tipo kodą, kuris atitinka Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ kodą Europos Sąjungos buveinių interpretavimo vadove (EUR 15/2, 1999).

4.1.2. Alanto kraštovaizdžio draustinio – išsaugoti kairiojo Minijos intako Alanto slėnį su gausybe jo intakų, rėvomis, šaltiniais, Vėlaičių ir Kartenos piliakalnių su gyvenvietėmis, saugomų gyvūnų rūšių, ypač griežlės, tulžio, kartuolės, ovaliosios geldutės, paprastojo kirtiklio, paprastojo kūjagalvio, pleištinės skėtės, ūdros, upinės nėgės, buveinėmis;

4.1.3. Šauklių kraštovaizdžio draustinio – išsaugoti paskutinio apledėjimo Vakarų Žemaičių ledyninės plaštakos tirpsmo suformuotą reljefą su būdingomis šiaurės – pietų kryptimi orientuotomis drumlinų tipo kalvomis ir eroziniu Eiškūno upės slėniu, unikalius Šauklių ir Kulalių riedulynus su savitomis augalų bendrijomis, Europos Bendrijos svarbos 4030 Viržynų, 5130 Kadagynų, 6230 *Rūšių turtingų briedgaurnų, 6410 Melvenynų, 6270 Rūšių turtingų smilgynų, 9160 Skroblynų, 9080 *Pelkėtų lapuočių miškų, 9050 Žolių turtingų eglynų buveinėmis, saugomų augalų – vyriškųjų gegužraibių, stačiųjų atgirių, gūbriuotųjų bei daugialakščių saitakerpių augavietes bei gausiausią šiame regione tetervinų populiaciją;

4.1.4. Minijos kraštovaizdžio draustinio – išsaugoti vaizdingą erozinės kilmės Minijos slėnio atkarpą, išraižytą gausių šaltiniuotų raguvų, unikalų erozinį Mišupės žemupio slėnį, Mišupės ir Minijos santaką, senslėnio ruožą su dabartine Minijos upės vaga, Minijos ir Salanto upių santaką, natūralius Minijos slėnio šlaitų miškus – ažuolynus ir skroblynus su gausiomis saugomų augalų – daugiamečių blizgių, meškinių česnakų, tuščiavidurių rūtenių populiacijomis, taip pat natūralias salpines Minijos slėnio pievas su saugomų augalų – šalmuotųjų, vyriškųjų ir mažųjų gegužraibių, melsvųjų mėlitų augavietėmis, Europos Bendrijos svarbos 3260 Upių sraunumų su kurklių bendrijomis, 6210 Stepinių pievų, 6430 Eutrofinių aukštųjų žolynų, 6510 Šienaujamų mezofitų pievų, 6270 Rūšių turtingų smilgynų, 9050 Žolių turtingų eglynų, 9160 Skroblynų, 9180 *Griovų ir šlaitų miškų, 91E0 Aliuvinių miškų, 7160 Nekalkingų šaltinių ir šaltiniuotų pelkių, 8220 Silikatinų uolienu atodangų, 7220 Šaltinių su besiformuojančiais tufais buveinėmis, saugomų gyvūnų, ypač griežlės, tulžio, kartuolės, ovaliosios geldutės, paprastojo kirtiklio, paprastojo kūjagalvio, pleištinės skėtės, ūdros, upinės nėgės, buveinėmis, Dauginčių ir Sauserių piliakalnių, Martynaičių piliakalnį su gyvenviete ir Gintarų dvarvietę;

4.1.5. Salanto vidurupio hidrografinio draustinio – išsaugoti erozinio Salanto upės slėnio atkarpą ir natūralią upės vagą;

4.1.6. Salanto žemupio hidrografinio draustinio – išsaugoti natūralią Salanto upės senslėnio atkarpą ir natūralią upės vagą, Blendžiavos upelio ir Salanto upės santaką, Europos Bendrijos svarbos 6510 Šienaujamų mezofitų pievų, 6270 Rūšių turtingų smilgynų buveinėmis, saugomų gyvūnų rūšių, ypač griežlės, tulžio, mažosios nėgės, populiacijomis;

4.1.7. Minijos ichtiologinio draustinio – išsaugoti lašišų, šlakių, upėtakių ir žiobrių nerštavietes;

4.1.8. Erlos geomorfologinio draustinio – išsaugoti fliuvioglacialinį Erlos senslėnį su Igarių bei Erlėnų riedulynais ir Alko kalnu, saugomų griežlių buveinėmis, raktažolės pelenėlės augavietėmis;

4.1.9. Salantų urbanistinio draustinio – išsaugoti Salantų miesto istorinės dalies urbanistinę (planinę, erdvinę, tūrinę) struktūrą, tradicinį visos teritorijos ir joje esančių atskirų sklypų užstatymo tipą (-us), tradicinę statinių architektūrinę išraišką, bei joje esančius kultūros paveldo objektus ir jų aplinką bei archeologinį sluoksnį;

4.2. ekologinės apsaugos prioriteto zonos – tai agrarinės arba miškingos teritorijos, atliekančios svarbias geoekologines funkcijas. Šios teritorijos išskirtos siekiant išvengti neigiamo poveikio greta saugomų vertybių kompleksams, užtikrinti rezervato, draustinių, paviršinių vandens telkinių, upių slėnių šlaitų, laukų, dirvožemio bei gyvenamosios aplinkos apsaugos funkcijas. Regioniniame parke išskirta 17 ekologinės apsaugos prioriteto zonų;

4.3. rekreacinio funkcinio prioriteto zonos, skiriamos ekstensyviai ir intensyviai rekreaciniam naudojimui, reglamentuojant tam tikrą rekreacinę infrastruktūrą ir želdynų formavimą, turint tikslą sukurti ir palaikyti atitinkamą rekreacinę aplinką perspektyvoje. Regioniniame parke išskirta 8 rekreacinio prioriteto zonos;

4.4. kitos paskirties zonos:

4.4.1. gyvenamosios paskirties zonos – tai užstatytos Regioninio parko teritorijos dalys, skiriamos intensyviai užstatymui, reguliuojant statybų pobūdį. Į šias zonas Regioniniame parke patenka Salantų miesto, Kartenos ir Mosėdžio miestelių, Erlėnų, Šauklių, Gintarų kaimų dalys;

4.4.2. eksploatacinės (gavybinės) paskirties zonai priskirta Minijos karjero teritorija Gintarų kaime.

III SKYRIUS TERITORIJOS TVARKOMASIS ZONAVIMAS

5. Tvarkymo plane pagal Saugomų teritorijų tipinius apsaugos reglamentus, patvirtintus Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 19 d. nutarimu Nr. 996 „Dėl Saugomų teritorijų tipinių apsaugos reglamentų patvirtinimo“, nustatomos šios kraštovaizdžio tvarkymo zonos:

5.1. konservacinės paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonos:

5.1.1. rezervatinių miškų, pievų, pelkių, smėlynų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje – reguliuojamos apsaugos miškų (KMr) ir pievų (KPr) kraštovaizdžio tvarkymo zonos;

5.1.2. rezervatinių vandenų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje – reguliuojamos apsaugos vandenų (KVr) kraštovaizdžio tvarkymo zona;

5.1.3. gamtos ir kultūros paveldo objektų teritorijų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje – reguliuojamos apsaugos (KOr) kraštovaizdžio tvarkymo zona;

5.2. miškų ūkio paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonos:

5.2.1. ekosistemų apsaugos miškų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje nustatoma išsaugančio (konservacinio) ūkininkavimo (MEk) kraštovaizdžio tvarkymo zona ir pozonė – (M(P)Ek) išsaugančio (konservacinio) ūkininkavimo pelkių;

5.2.2. rekreacinių miškų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje nustatoma ekstensyvaus pritaikymo (miško parkų) MRe) kraštovaizdžio tvarkymo zona;

5.2.3. apsauginių miškų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje nustatomos bendrojo apsauginio ūkininkavimo (MAb) ir specializuoto apsauginio ūkininkavimo (MA_s) kraštovaizdžio tvarkymo zonos;

5.3. žemės ūkio paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonos:

5.3.1. ekosistemas saugančių agrarinių teritorijų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje nustatoma ekosistemas išsaugančio (konservacinio) ūkininkavimo (ŽEk) kraštovaizdžio tvarkymo zona;

5.3.2. rekreacinių agrarinių teritorijų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje nustatoma ekstensyvaus pritaikymo (ŽRe) kraštovaizdžio tvarkymo zona;

5.3.3. apsauginių agrarinių teritorijų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje nustatomos bendrojo apsauginio ūkininkavimo (ŽAb) ir specializuoto apsauginio ūkininkavimo (ŽAs) kraštovaizdžio tvarkymo zonos;

5.4. kitos paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonos:

5.4.1. kultūros paveldo požiūriu vertingų miestų, miestelių, kaimų ar jų dalių kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje nustatomos kraštovaizdžio atnaujinamojo tvarkymo (G_{Er}) ir kraštovaizdžio pertvarkomojo tvarkymo (G_{Ep}) kraštovaizdžio tvarkymo zonos;

5.4.2. apsauginių teritorijų miestų, miestelių, kaimų ar jų dalių kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje nustatoma sugriežtinto geoekologinio reguliavimo (GA_e) kraštovaizdžio tvarkymo zona;

5.4.3. bendrojo tvarkymo miestų, miestelių, kaimų ar jų dalių kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje nustatomos ekstensyvaus tvarkymo (G_{Ūe}) ir intensyvaus tvarkymo (G_{Ūi}) kraštovaizdžio tvarkymo zonos;

5.4.4. rekreacinės paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje nustatomos subnatūralios (neurbanizuojamos) rekreacinės aplinkos (NR_n) ir urbanizuotos rekreacinės aplinkos (NR_u) kraštovaizdžio tvarkymo zonos;

5.4.5. pramoninės-komunalinės paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje nustatomos ekstensyviai technogenizuotos aplinkos pramoninių-komunalinių sklypų (NFn) ir intensyviai technogenizuotos aplinkos pramoninių-komunalinių sklypų (NFu) kraštovaizdžio tvarkymo zonos;

5.4.6. eksploatacinės (gavybinės) paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje nustatomos subnatūralios (neurbanizuojamos) aplinkos eksploatacinių sklypų (NLn) kraštovaizdžio tvarkymo zonos;

5.4.7. komunikacinės-inžinerinės paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje nustatomos ekstensyviai technogenizuotos aplinkos komunikacinių-inžinerinių sklypų (NTn) ir intensyviai technogenizuotos aplinkos komunikacinių-inžinerinių sklypų (NTu) kraštovaizdžio tvarkymo zonos;

5.4.8. edukacinės paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje nustatoma subnatūralios (neurbanizuotos) aplinkos edukacinė (NDn) kraštovaizdžio tvarkymo zona;

5.5. vandens ūkio paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonos:

5.5.1. ekosistemas saugančių vandenų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje nustatoma išsaugančio ūkininkavimo (VEk) kraštovaizdžio tvarkymo zona;

5.5.2. bendrojo naudojimo (bendrosios apsaugos) vandenų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje nustatoma ekstensyvaus apsauginio ūkininkavimo (VAe) ir intensyvaus apsauginio ūkininkavimo (VAi) kraštovaizdžio tvarkymo zona;

5.5.3. rekreacinių vandenų kraštovaizdžio tvarkymo zonų grupėje nustatoma ekstensyvaus rekreacinio pritaikymo kraštovaizdžio tvarkymo zona (VRe).

IV SKYRIUS GAMTOS APSAUGOS KRYPTYS IR PRIEMONĖS

6. Pagrindinės Regioninio parko gamtos apsaugos kryptys:

6.1. ekosistemų stabilumo ir vertingų gamtinių kompleksų apsaugos užtikrinimas;

6.2. gamtinio karkaso ekologinio potencialo ir kraštovaizdžio atsparumo stiprinimas;

6.3. biologinės įvairovės išsaugojimas ir atkūrimas;

6.4. pažeistų gamtinio kraštovaizdžio kompleksų bei objektų atkūrimas.

7. Siekiant užtikrinti Regioninio parko ekosistemos stabilumą ir gerą ekologinę būklę bei stiprinti gamtinio karkaso ekologinį potencialą, numatoma:

7.1. mažinti vietinę taršą, skatinant ekologišką, tausojantį žemės ūkį, likviduojant atliekų sankaupas ir užterštas teritorijas, apleistus pastatus, nelegalius sąvartynus;

7.2. skatinti prijungti individualių namų tinklus prie nuotekų tvarkymo įrenginių; modernizuoti esamus nuotekų valymo įrenginius ir katilines.

8. Saugant biologinę įvairovę, Europos Bendrijos svarbos natūralias buveines, augalų ir gyvūnų rūšis ir tradicinį kraštovaizdį numatoma:

8.1. išlaikyti vertingus pievų biotopus upių slėniuose, skatinant juos ekstensyviai naudojimui;

8.2. išlaikyti vaizdingą užliejamų pievų, mozaikiškai miškais apaugusių Minijos, Alanto upių slėnių kraštovaizdį, siekiant optimalaus lankų su miškais, pievomis ir dirbamais laukais, vandens telkiniais santykio bei sudaryti palankesnes sąlygas biologinei įvairovei;

8.3. stiprinti ekosistemų apsaugos funkcijas miškuose, didinant jų biologinę įvairovę, veisiant ir formuojant natūraliam miškui artimos rūšinės sudėties mišrius medynus;

8.4. išsaugoti kertinių miško buveinių tinklą, paliekant medynus natūraliam vystymuisi;

8.5. naikinti savaime plintančias svetimžemes rūšis, įtrauktas į Europos Sąjungai susirūpinimą keliančių rūšių ir Lietuvos invazinių rūšių sąrašus. Vykdyti prevencines priemones ir invazinių rūšių populiacijų valdymo veiklas, kurios nustatytos Invazinių svetimų rūšių introdukcijos ir plitimo prevencijos direktyvoje;

8.6. vykdyti saugomų rūšių apsaugą; rinkti, sisteminti informaciją apie saugomų rūšių augavietes ir radavietes, naudojantis saugomų rūšių informacine sistema (SRIS);

8.7. formuoti ekologiškai visavertės apsauginių želdinių juostas prie dirbtinių vandens telkinių ir prie objektų, vizualiai darkančių kraštovaizdį, teršiančių aplinką;

8.8. gerinant kraštovaizdžio apžvelgiamumą ir formuojant estetiškai vertingą kraštovaizdį, rekomenduojama šalinti savaiminius želdinius, taikyti kraštovaizdžio formavimo kirtimus išraiškingų reginių prieigose ir Tvarymo plane pažymėtose vietose;

8.9. eksponuoti bei pritaikyti lankymui vertingiausius Regioninio parko gamtinius objektus ir kompleksus;

8.10. užtikrinti informacinės ir pažintinės infrastruktūros priežiūrą ir atnaujinimą.

9. Siekiant išsaugoti biologinių požįrių vertingas pievas:

9.1. draudžiama jas transformuoti į kitas naudmenas; skatinamas tradicinis ekstensyvus pievų naudojimas, neleidžiant užaugti krūmais ar mišku išlaikyti miško aikšteles ir laukymes, šalinant sumedėjusią augaliją;

9.2. palaikomas tradicinis ekstensyvus pievų naudojimas (neleidžiant užželti mišku ar krūmais), pievas skatinama pradėti šienauti ne anksčiau kaip po paukščių perėjimo periodo pabaigos arba ekstensyviai ganyti.

10. Siekiant apsaugoti šlaitus nuo ardymo numatoma:

10.1. Minijos ir Alanto upių slėniuose atsisakyti intensyvaus ūkinio naudojimo (arimo), paliekant ištisinę augalijos (daugiamečių žolių ar miško) dangą; nepažeisti augalinės dangos raguvų šlaituose; nenaudoti raguvų paviršiniam vandeniui nuleisti; nekeisti šlaitų profilių, juos nukasant apatinėje dalyje ar užpilant viršutinėje;

10.2. eroduojamuose šlaituose, ypač arti gyvenamųjų pastatų ar inžinerinių, susisiekimo tinklų, taikyti šlaitų tvirtinimo priemones.

11. Atkuriant pažeistus gamtinio kraštovaizdžio kompleksus bei objektus numatoma:

11.1. likviduoti ir rekultivuoti esamus karjerus, sąvartynus, kitas pažeistas teritorijas;

11.2. demontuoti ar transformuoti (pritaikyti) kitai komercinei ar visuomeninei veiklai apleistus buvusių žemės ūkio įmonių gamybinius kompleksus ir jų teritorijas.

12. Vietovėms, atitinkančioms gamtinių buveinių ir/ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, taikomas Bendrųjų buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatais nustatytas veiklos reglamentavimas.

13. Šauklių kraštovaizdžio draustinio riedulynuose siekiant atkurti ir palaikyti atvirų pievų, 4030 Viržynų, 5130 Kadagynų, 6410 Melvenynų, 6230 Rūšių turtingų briedgaurnų buveinių, retų augalų ir gyvūnų rūšių populiacijų palankią apsaugos būklę, išsaugant ir pagerinant esamas sąlygas, Tvarymo plane pažymėtose vietose numatoma:

13.1. miško laukymes saugoti nuo apaugimo medžiais ir krūmais, šalinant sumedėjusią augaliją ir išvežant;

13.2. vykdyti ekstensyvia ūkinę veiklą, reguliariai šalinant atžalas rankiniu būdu ir/ar ganant muflonus, galvijus ar kitus gyvūnus;

13.3. reguliariai (ne rečiau kaip kartą per mėnesį) teritorijas tikrinti, siekiant užkirsti kelią neteisėtam riedulių naudojimui ir kitiems pažeidimams.

14. Minijos kraštovaizdžio draustinyje 6450 aliuvinių pievų, 6510 šienaujamų mezofitų pievų, 6430 eutrofinių aukštųjų žolynų, 6210 stepinių pievų, 8070 medžiais apaugusių ganyklų apsaugos tikslais Tvarymo plane pažymėtose vietose šalinti sumedėjusią augmeniją, atžalas, reguliariai ganyti ir šienauti, šlaituose šienauti rankomis, po darbų likusią biomasę išvežti.

15. Siekiant apsaugoti stačius Minijos slėnio šlaitus bei čia sutinkamas 8220 Silikatinų uolienų atodangų buveines siūloma:

15.1. taikyti apsaugines priemones nuo ardymo: tverti apsaugines tvoreles, įrengti ženklus, draudžiančius laiptoti, priartėti transporto priemonėmis;

15.2. tulžių apsaugai užtikrinti taikyti krantų tvarkymo priemonės, kad ne mažiau kaip 50 procentų atodangų ir stačių krantų būtų atviri.

16. Minijos, Erlos ir Salanto upių slėniuose, siekiant išsaugoti perinčių griežlių ir tulžių skaitlingas populiacijas, Tvarkymo plane pažymėtose paukščių apsaugai svarbiose teritorijose numatoma:

16.1. atkurti ir palaikyti atvirą kraštovaizdį krūmais ir medžiais apaugusiuose buvusių natūralių pievų plotuose, organizuojant sumedėjusios augalijos (menkaverčių medžių ir krūmų) sąžalynų iškirtimą salpoje ir pašalinimą iš teritorijos bei naujai ataugusių atžalų pašalinimą;

16.2. palaikant griežlėms tinkamas perėti sąlygas, skatinamas ekstensyvus ūkininkavimas, konsultuojami ūkininkai dėl šienavimo ir ganyimo terminų;

16.3. reguliuojama lapių, mangutų, kanadinių audinių gausa.

17. Siekiant mažinti lankytojų keliamą trikdymą ir neigiamą poveikį Minijos upės ekosistamai, išsaugoti retas augalų, gyvūnų rūšis, ypač tulžius, ovaliūsių geldutes, Europos Bendrijos svarbos buveines, 3260 Upių sraunumų su kurklių bendrijas Regioninio parko teritorijoje Minijos upėje siūloma:

17.1. reguliuoti vandens turistų srautą;

17.2. įrengti poilsavimui ir žvejybai skirtas vietas.

18. saugomos rūšies raktažolės pelenėlės augavietės išsaugojimui Tvarkymo plane pažymėtoje vietoje numatoma taikyti ekstensyvias tvarkymo/priežiūros priemones: pavienių krūmų ir jų atžalų kirtimą, pagal poreikį nedideliuose plotuose – mechaninį dirvos ardymą, neleidžiant susiverti žolinei augmenijai.

19. Siekiant sudaryti tinkamas sąlygas žuvų migracijai Salanto upe siūlomas Salantų miesto užtvankos rekonstravimas pagal parengtą specialų techninį projektą.

V SKYRIUS

KULTŪROS PAVELDO APSAUGOS KRYPTYS IR PRIEMONĖS

20. Regioninio parko kultūros paveldo apsaugos būdai:

20.1. išsaugoti vertingąsias savybes autentiškoje aplinkoje ar pavidale, ypač stengiantis išlaikyti ryšį su gamtine aplinka;

20.2. jei nėra galimybių išsaugoti natūroje, organizuoti perkėlimą į muziejus, fiksuoti dokumentuose;

20.3. atkurti sunykusias kultūros vertybių dalis, elementus, savybes, atgaivinti istorines tradicijas;

20.4. propaguoti kultūros paveldo objektus, siekiant integruoti juos į visuomenės gyvenimą, naudoti ar pritaikyti viešajai paskirčiai, patraukti lankytojus bei sudominti jų savininkus vertybių apsauga.

21. Prioritetas teikiamas nekilnojamųjų kultūros paveldo vertybių išsaugojimui vietoje, ypač daug dėmesio skiriant apsaugai nuo vizualinės taršos, ryšio su aplinka išsaugojimui ir gerinimui bei pritaikymui lankyti.

22. Regioniniame parke tvarkomieji statybos darbų projektai rengiami Statybų įstatymo nustatyta tvarka, tvarkybos darbų projektai – pagal paveldo tvarkybos reglamentus.

23. Regioninio parko kultūrinio kraštovaizdžio apsaugos kryptys yra šios:

23.1. atskirų kraštovaizdžio elementų – kultūros objektų, pavienių kryžių, koplytėlių, akmenų ir kitų objektų, turinčių vertingųjų savybių (pagal taikomųjų tyrimų rezultatus), įtraukimas į Kultūros vertybių registrą;

23.2. tradicinio kraštovaizdžio išsaugojimas ir atkūrimas, prioritetą teikiant autentiškų elementų bei kraštovaizdžio struktūrų išsaugojimui;

23.3. istoriškai susiklosčiusių urbanistinių struktūrų bei jų elementų, turinčių kultūros paveldo reikšmę, išsaugojimas (iškilus poreikiui atliekami papildomi tyrimai jų kultūrinei išliekamajai vertei nustatyti ir fiksuoti);

23.4. etnografinių sodybų ir kaimų, kitų tradicinės architektūros statinių ir elementų išsaugojimas ir atkūrimas;

23.5. neigiamą vizualinį poveikį turinčių žemės ūkio gamybinių pastatų pašalinimas iš kultūros vertybių vizualinės apsaugos zonos.

24. Siekiant išsaugoti Regioninio parko nekilnojamąsias kultūros vertybes ir nematerialųjį kultūrinį paveldą rekomenduojama:

24.1. tęsti Regioninio parko kultūros paveldo tyrimus ir vykdyti nuolatinį kultūros paveldo būklės stebėjimą (monitoringą);

24.2. išlaikyti ir puoselėti tradicinę architektūrą, gyvenviečių erdvinę struktūrą;

24.3. puoselėti šio krašto etnokultūros tradicijas, senuosius amatus ir verslus, vietovardžius ir vandenvardžius;

24.4. pagal galimybes keisti pagrindinių Regioninio parko archeologinių vertybių (piliakalnių, kapinynų bei pilkapių) ir jų aplinkos pobūdį į atvirą (supievintą);

24.5. pritaikyti kultūros paveldo objektus lankymui, sutvarkant aplinką, įrengiant lankymui ir eksponavimui būtiną infrastruktūrą (priėjimus, privažiavimus, automobilių stovėjimo aikšteles, atokvėpio vietas, informacinius stendus);

24.6. atidengiant paveldo objektus ar reginius kraštovaizdžio formavimo kirtimais pritaikyti kultūros paveldo objektus lankymui ir/ar apžvalgai; viena iš siūlomų atverti apžvalgos vietų – teritorija Salanto slėnyje nuo tilto per Salanto upę Sakuočių kaime link Kūlupėnų geležinkelio tilto;

24.6. skleisti informaciją apie kultūros vertybes, skatinant turistų ir vietos gyventojų auklėjamąją pažintinę veiklą.

25. Nekilnojamojo kultūros paveldo vertybių naudojimo ir pritaikymo srityje laikomasi šių nuostatų:

25.1. archeologinių, mitologinių, istorinių ir memorialinių vertybių pritaikymas gali būti tik minimalus, apimantis pritaikymą lankyti;

25.2. etnokultūrinio, architektūrinio, inžinerinio, urbanistinio ir istorinio paveldo išsaugojimas gali būti veiksmingas tik derinant konservacinius interesus su pritaikymo poreikiais; skatinama taip pritaikyti ir naudoti šias vertybes, kad būtų užtikrintas jų išsaugojimas ir gyvybingumas.

26. Regioniniame parke esančių kultūros paveldo objektų tvarkyba ir veikla juose, įvertinus jų vertingąsias savybes, įrašytas pase, dosjė, kultūros vertybių registre, bei saugomo objekto apsaugos tikslus, nustatoma pagal Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymą.

27. Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos ir veiklos plėtojimo paveldosaugos reikalavimai kultūros paveldo vietovių teritorijose nustatomi šių kultūros paveldo vietovių nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo dokumentais. Kai jų nėra, paveldosaugos reikalavimus vertingosioms savybėms išsaugoti nustato už kultūros paveldo apsaugą atsakinga institucija. Tvarkymo planas nenustato ir nekeičia nekilnojamųjų kultūros vertybių teritorijų ir apsaugos zonų.

VI SKYRIUS

REKREACINIO NAUDOJIMO KRYPTYS IR PRIEMONĖS

28. Regioninio parko rekreacinio naudojimo kryptys:

28.1. pirmenybę teikti organizuojant ir plėtojant pažintinį turizmą, reprezentuojantį savitą Regioninio parko kraštovaizdį, aplankant vertingus gamtos ir kultūros paveldo objektus, skatinant poilsį gamtoje;

28.2. puoselėti etnokultūrą, tradicinę gyvenseną, vietos gyventojus skatinti imtis rekreacinio verslo, teikiant apgyvendinimo, maitinimo, inventoriaus nuomos paslaugas Regioninio parko lankytojams;

28.3. rekreaciniai ištekliai turi būti naudojami taip, kad nenukentėtų ir neblogėtų jų kokybė.

29. Rekreacinis naudojimas Regioniniame parke vystomas laikantis šių nuostatų:

29.1. pagrindiniai vystytini rekreacinio aptarnavimo centrai Regioniniame parke yra Salantai, Kartena ir Mosėdis;

29.2. rekreacinė infrastruktūra koncentruojama rekreacinio funkcinio prioriteto zonose, kitose Regioninio parko dalyse vystoma pažintiniam lankymui reikalinga infrastruktūra;

29.3. rekreaciniai pastatai, kompleksai ir stovyklavietės gali būti statomi urbanizuojamos rekreacinės aplinkos (NRu) kraštovaizdžio tvarkymo zonose ir Tvarkymo plane numatytose vietose;

29.4. Regioninio parko draustiniuose plėtojamas pažintinis turizmas, įrengiant pažintinius ir mokomuosius takus, automobilių ir dviračių turizmo trasas, trumpalaikio poilsio vietas, apžvalgos aikšteles, mažuosius kraštovaizdžio architektūros statinius;

29.5. prie pažintinio turizmo trasų, takų, lankomų objektų, esant poreikiui, gali būti įrengiamos ir statomos automobilių stovėjimo, apžvalgos aikštelės, bokštai, privažiavimai ir priėjimai prie lankomų objektų, informaciniai stendai, rodyklės ir mažieji kraštovaizdžio architektūros statiniai ir Tvarkymo plane nenumatytose vietose.

30. Siekiant optimizuoti regioninio parko rekreacinį naudojimą ir infrastruktūrą numatoma:

30.1. įrengti naujas ir atnaujinti esamas trumpalaikio poilsio vietas Salantuose, Mosėdyje, Kartenoje, Nasrėnuose, plečiant bendro naudojimo maudymosi vietų, poilsio zonų, sporto aikštelių tinklą;

30.2. poilsiavimą vystyti plėtojant esamus rekreacinės infrastruktūros objektus bei įrengiant naujus Tvarkymo plane nurodytose vietose: prie Pecelių, Gintarų kaimų, Kartenos miestelio;

30.3. Tvarkymo plane pažymėtose vietose gali būti įrengiami nauji rekreacinės infrastruktūros objektai;

30.4. Juodupėnų ir Kūlupėnų rekreacinio funkcinio prioriteto zonose galima esamų statinių transformacija į rekreacinius pastatus;

30.5. įrengti, tvarkyti trumpalaikio poilsio zonas Regioninio parko gyvenamosiose vietovėse;

30.6. plėtoti regioninio parko vizualinę informacinę sistemą natūroje, pastatant rodykles, užrašus, informacinius stendus.

31. Vystant pažintinį turizmą Regioniniame parke:

31.1. formuojama turistinė automobilių, dviračių, pėsčiųjų ir vandens turizmo trasų sistema su reikalinga infrastruktūra;

31.2. prioritetas teikiamas ekologinio – pėsčiųjų ir dviračių turizmo vystymui ir propagavimui;

31.3. autoturizmo ir dviračių trasos tapatinamos su vietiniais keliais. Tais atvejais, kai autoturizmo ir dviračių turizmo maršrutai sutampa, o autokeliais vyksta intensyvus transporto eismas, dviračių takus rekomenduojama įrengti atskiroje žemės juostoje šalia šių kelių važiuojamosios dalies arba formuojant atskirus takus;

31.4. turizmo maršrutų ir pažintinių takų įrengimui gali būti pritaikomi esami miško takai ir lauko keliai.

32. Vystant Regioninio parko turizmo maršrutų ir takų sistemą numatoma:

32.1 plėtoti pėsčiųjų turizmą – prižiūrėti esamus ir įrengti naujus pėsčiųjų takus Regioninio parko kraštovaizdžiui ir gyvagai gamtai pažinti. Nauji pažintiniai pėsčiųjų takai planuojami Salanto žemupio hidrografiniame draustinyje tarp Kalnalio apžvalgos bokšto ir Imbarės piliakalnio, Alanto kraštovaizdžio draustinyje prie Kartenos piliakalnio; Minijos kraštovaizdžio draustinyje aplink „Vyšnių dvaro“ teritoriją. Renginių organizavimo ir teritorijų priežiūros tikslais pėsčiųjų takais gali vykti tarnybinis transportas;

32.2. plėtoti vandens turizmą Minijos upės pažintinėje vandens turizmo trasoje įrengiant ir atnaujinant informacinę sistemą, įlipimo-išlipimo vietas ir joms reikalingą infrastruktūrą;

32.3. plėtoti dviračių turizmą, gerinant esamų dviračių takų būklę, atnaujinant infrastruktūrą bei įrengiant naujus pėsčiųjų – dviračių takus: palei dešinįjį Minijos krantą nuo Kartenos mstl. iki Minijos g., suformuojant žiedinę Kartenos-Minijos pažintinę pėsčiųjų-dviračių trasos atkarpą; Kartenos mstl. nuo kelio Kretinga-Plungė link Kartenos piliakalnio palei Palivarko, Plungės g. iki Minijos dešiniojo kranto. Persikėlimui į kitame krante esantį Kartenos piliakalnį per Miniją numatomas pėsčiųjų tiltas;

32.4. plėtoti autoturizmą, gerinant trasų infrastruktūrą Regioninio parko teritoriją kertančiose atkarpose, įrengiant informacinius ženklus, rodykles.

VII SKYRIUS

GYVENAMŲJŲ VIETŲ IR INFRASTRUKTŪROS PLĖTROS KRYPTYS

33. Pagrindinė gyvenamųjų vietovių bei infrastruktūros plėtros Regioniniame parke kryptis – kompaktiškai užstatytų gyvenviečių renovacija ir plėtojimas bei infrastruktūros gerinimas, siekiant geriau patenkinti vietos gyventojų ir lankytojų reikmes, išsaugojant ir atkuriant būdingą šio krašto urbanistinę struktūrą, puoselėjant tradicinę architektūrą.

34. Gyvenamųjų vietovių plėtra galima visose gyvenamosios ir visuomeninės paskirties kraštovaizdžio tvarkymo zonose (GŪi, GŪe, GAe, GEr, GEp), laikantis Regioninio parko apsaugos reglamento reikalavimų. Kraštovaizdžio atnaujinamojo tvarkymo zonoje (GEr) galima nauja statyba ir esamų pastatų rekonstrukcija, šiai kraštovaizdžio tvarkymo zonai rekomenduojama parengti detalų planą.

35. Naujų sodybų kūrimas galimas 35 punkte minėtose kraštovaizdžio tvarkymo zonose, kitos pagrindinės tikslinės paskirties (mažaaukščių gyvenamųjų namų statybai) žemės sklypuose arba Tvarkymo plane pažymėtose galimose naujų sodybų vietose. Sodybos vieta gali būti tikslinama ir keičiama teisės aktais nustatyta tvarka, jei numatyta galimos naujos sodybos vieta yra netinkama dėl inžinerinių tinklų, susiformavusių želdinių ir kt.

36. Regioniniame parke esančios ir statomos sodybos, nepatenkančios į gyvenamosios ir visuomeninės paskirties žemės kraštovaizdžio tvarkymo zonas, tvarkomos pagal šiuos reikalavimus:

36.1. geomorfologiniame ir kraštovaizdžio draustiniuose taikomas sugriežtinto vizualinio reguliavimo (GAi) kraštovaizdžio tvarkymo zonos reglamentas;

36.2. kituose gamtiniuose draustiniuose ir ekologinės apsaugos funkcinio prioriteto zonose taikomas sugriežtinto geoekologinio reguliavimo (GAe) kraštovaizdžio tvarkymo zonos reglamentas;

36.3. rekreacinio funkcinio prioriteto zonose taikomas ekstensyvaus (palaikomojo) (GRe) kraštovaizdžio tvarkymo zonos reglamentas.

37. Urbanistiniuose draustiniuose, sunykusio istorinio užstatymo vietose, buvusio užstatymo atkūrimas galimas tik atliktų istorinių ir (ar) urbanistinių, ir (ar) archeologinių tyrimų pagrindu.

38. Žemės ūkio gamybinių centrų pastatai gali būti statomi numatytose bendrojo apsauginio ūkininkavimo agrarinės kraštovaizdžio tvarkymo zonoje (ŽAb) Tvarkymo plane pažymėtose vietose, atsižvelgiant į regiono architektūros savitumus, tradicines statybines medžiagas, formas, aukštingumą.

39. Apleisti žemės ūkio gamybiniai kompleksai, neatitinkantys pasikeitusių gamybos sąlygų ir aplinkosaugos reikalavimų, turi būti demontuojami ar rekonstruojami. Rekomenduojama griauti apleistus, apgriuvusius ir jokiai ūkinei veiklai nepritaikytus žemės ūkio gamybos centrus ar pastatus rekonstruoti taip, kad jie atitiktų Regioninio parko steigimo tikslus bei architektūros reikalavimus. Gamybinių centrų tvarkymo klausimai kiekvienu konkrečiu atveju sprendžiami atsižvelgiant į Regioninio parko steigimo tikslus.

40. Regioniniame parke skatinama įrengti šiuolaikinę technologijos lygį atitinkančias susisiekimo komunikacijas ir inžinerinius tinklus:

40.1. gerinama kelių, gatvių bei aikščių danga;

40.2. prioritetas teikiamas infrastruktūrai, kuo mažiau keičiančiai kraštovaizdžio pobūdį ir nedarkančiai aplinkos;

40.3. leidžiama remontuoti, rekonstruoti esamus statinius.

Aplinkos ministras
Kęstutis Viazdika

Vytautas M. Direktorius

Administravimo departamento
organizacijos vystymo ir personalo
kyriaus vyriausioji specialistė
Regina Jurkoniene

2018-05-08